

MALİ KILAVUZ

Yıl: 18

Sayı: 74

Ekim-Aralık 2016

ISSN: 1302-5597

Ömer KÖSE

İmza Farklılığının İhale Sonucuna Etkisi

Ahmet ARSLAN

İktisadi İşletme Adına Düzenlenen İş Bitirme Belgesi İktisadi İşletmenin Dönüştürüldüğü Ticaret Şirketi Tarafından Kamu İhalelerinde İş Deneyimini Gösteren Belge Olarak Kullanılabilir mi?

İlyas KILIÇ

Kamu İhalelerine Yönelik Başvurularda Süreler, Sorunlar ve Çözümler

Barış AKAR

Mahalli İdarelerde Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesinde Yapılan Hatalar-1

Ali İhsan TUNÇAĞIL, Ahmet ARSLAN

Kamu Haznedarlığı Tebliğinde Yapılan Değişiklikler ve Değişikliklerin Değerlendirilmesi

İmdat TÜRKEY

2016 Yılında Elde Edilen Mesken ve İşyeri Kira Gelirinin Beyanı

Faruk YÜKSEL

Geçici İş İlişkisinde Süreye İlişkin Sınırlamalar

SORULAR & CEVAPLAR

www.malikelavuz.com

Kamu İhalelerine Yönelik Başvurularda Süreler, Sorunlar ve Çözümler

İlyas KILIÇ

Kamu Yönetimi Uzmanı
ilyaskilic@kilichukuk.org

Özet

Kamu ihalelerine yönelik başvurularda önemli hususlardan biri de hiç kuşkusuz, süresi içerisinde yetkili mercilere (makamlara) başvuru yapılabilmesidir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (Kanun) ve ikincil mevzuatının fiilen uygulandığı 2003 yılından itibaren, ihale sürecinde en çok hata yapılan konuların arasında, “süresi içerisinde ve ilgili makama başvuru yapılamaması” hususu gelmektedir.

İhaleye sürecinde hak kaybına uğrayan veya uğraması muhtemel olan kişilerin başvuru süresini kaçırmaması; telafisi mümkün olmayan kaynak, iş gücü ve zaman kaybına neden olmaktadır. Süresinde yapılamayan başvurular, ihaleyi yapan idareleri de olumsuz yönde etkilemekte; gözden kaçırılan hatalı işlemler düzeltilememekte, böylece sözleşme aşamasında geriye dönüşü olmayan zararlarla karşılaşabilmektedir.

Kamu ihalelerine yönelik başvuruların; yetkili makamlara ve süresi içerisinde yapılması, hak kaybına ve kamu zararına uğranılmaması için bilinmesi gerekmektedir. Bu hususun incelenerek, kolaylaştırıcı

önerilerin de değerlendirilmesi, bu makalenin konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Başvuru süresi, yetkili makam, hak kaybı, gecikme, son gün, hafta sonu, idari tatil, resmi tatil.

Giriş

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (Kanun) kapsamında yürütülen ihale işlemleri, sıralı ve süreli işlemlerden oluşmaktadır. İhale onayının alınıp, ihale dokümanının hazırlanarak ilana çıkılmasından, sözleşme imzalanıncaya kadarki işlemler; belirli sıra ve süreye tabidir. Kamu idarelerinin ihale sürecini sağlıklı devam ettirebilmeleri ve sözleşme yaparak ihtiyaçlarını en uygun şekilde tedarik etmelerinin koşulu ise ihale sürecinin sağlıklı yönetilmesidir. İhale sürecinin sağlıklı işletilebilmesi ise sıralı işlemlerin, süresi içerisinde gerçekleşmesi ile mümkündür. Keza Kanun’un “Temel İlkelerinden”; “İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması” hükmü, ihale süreçlerinin sağlıklı işletilmesi ile kamu menfaatinin ilişkili olduğunu açıkça

ortaya koymaktadır. Aynı şekilde Kanun'un ihale süreçleriyle ve buna bağlı olarak başvurularla ilgili süreleri düzenleyen somut madde hükümleri de bulunmaktadır.¹

4734 sayılı Kanun, bu kapsamda Kamu İhale Kurumu'na (Kurum) "İhalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içerisinde idarece yapılan işlemlerde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmadığına ilişkin şikâyetleri inceleyerek sonuçlandırmak." görevini de vermiştir.² Kurum ise hazırladığı ikincil mevzuat ile ihale sürecine yönelik olarak, hangi başvurunun hangi sürede ve hangi makama yapılacağı hususlarını detaylı olarak belirtmiştir.³

Ancak Kanun hükümleri ve ikincil mevzuat düzenlemelerine rağmen, ihale süreçleri kapsamında yapılan başvurularda, oldukça fazla oranda hataların yapıldığı da anlaşılmaktadır. Örneğin 2015 yılı ihale işlemleri kapsamında Kamu İhale Kurumu'na yapılan şikâyet inceleme sayısı 3.498 olup, yapılan bu başvuruların % 67,84'si reddedilmiştir.⁴ Reddedilen başvurulardan büyük bir bölümünün; şekil, süre, yanlış merci başvurusu gibi nedenlerle reddedilen başvurular olduğu tahmin edilmektedir. Bu kapsamda ihalelere yapılacak başvurulardaki sürelerin; sadeleştirilerek ve anlaşılır şekilde ele alınmasında fayda bulunmaktadır.

¹ Bkz. Kamu İhale Kanunu'nun 54., 55., 56. maddeleri

² Bkz. Kamu İhale Kanunu'nun 53'ncü maddesi

³ Bkz. İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik ve İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ

⁴ Bkz. Kamu İhale Kurumu'nun 2015 yılı İstatistikleri Tablo 4.11

1. İhalelere Yönelik Başvurularda Sürelerle İlgili Mevzuat

İhalelere yönelik başvuruların; ihaleyi yapan idareye, Kamu İhale Kurumu'na ve nihayetinde İdari Yargıya olmak üzere üç aşamalı olarak ele alınması gerekmektedir. Keza Kanun'un 55'inci maddesi "İdareye şikâyet başvuruları", 56'ncı maddesi "Kuruma itirazın şikâyet başvurularını", 57'nci maddesi ise "Yargısal inceleme" başlığı altında İdari Yargıya yapılacak başvuruları düzenlemektedir.

Ayrıca Kanun'un "İhalelere yönelik başvurular" başlıklı 54'ncü maddesi ile de ihalelere yönelik başvurulardaki genel hususlar hüküm altına alınmıştır.

Kurum; Kanun maddelerinin uygulamasına yönelik olarak hazırladığı, İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) ve İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ (Tebliğ) ile ihalelere yönelik yapılacak itiraz ve şikâyet başvuruların hangi sürelerle ve nereye yapılacağını ayrıntılı olarak düzenlemiştir.

Ancak belirtmek gerekir ki, oldukça karışık olan ihale mevzuatı hak arama yollarını belirsiz hale getirmektedir. Hak aramak isteyen kişiler, hangi kuruma ve hangi sürede başvurulacağını tam olarak anlayamamaktadır. Bu durum hak arama, hak ve hürriyetlerin korunması açısından, hak arama hürriyetini sınırlayıcı bir sonuç doğurmakta ve Anayasanın temel hak ve hürriyetlerin korunmasını düzenleyen 40'ncü maddesine açıkça aykırılık oluşturmaktadır.⁵ Kanun hükümleri,

⁵ Bkz. Ankara 15. İdare Mahkemesi'nin 26.02.2010 tarihli E:2009/485, K: 2010/262 sayılı kararı

Yönetmelik ve de Tebliğ düzenlemeleri kapsamında, ihalelere yapılacak başvurularda sürelerle ilgili aşağıdaki hususların bilinmesi gerekmektedir.

2. İhalelere Yönelik Başvurularda Genel Hususlar

Kamu ihaleleri kapsamındaki başvurularda süreler gün olarak hesaplanmaktadır. Gün ile yapılan hesaplamalarda sürenin başlangıcı, tebliğ tarihinden veya hukuka aykırılıkların öğrenildiği tarihten sonraki gün başlatılır.⁶ Örneğin kesinleşen ihale kararı 06.12.2016 tarihinde tebliğ edilmiş ise, açık ihale usulü ile yapılan bir ihaleye yönelik başvuru için, 10 günlük süre hesabı 07.12.2016 tarihinden başlamak üzere yapılmalıdır. Bu hesaplamaya göre de başvuru yapılması gereken son gün; 16.12.2016 tarihi mesai bitimidir.

İhalelere yönelik olarak; aday, istekli veya istekli olabilecekler, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla şikâyet ve itirazın şikâyet başvurularını yine Kurum tarafından hazırlanan örnek dilekçelerin doldurulması suretiyle yapabilirler.⁷

Kurum tarafından hazırlanan örnek dilekçelerin ekinde yer alan belgelerin eklenmesi ve ıslak imzalı olması şarttır. Yani faks, mail vb. iletişim araçlarıyla başvuru yapılması mümkün değildir. Bu yüzden, “şikâyet başvurularını” ihaleyi yapan idareye, “itirazın şikâyet başvurularını”

ise Kurum’a, elden veya posta yoluyla yapmaları şarttır. Posta yoluyla yapılan başvurularda postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Yani başvurular her durumda süresini aşmayacak şekilde, ilgili makama yapılmak zorundadır. Kamu İhale Kurumuna yapılan başvuruda, dilekçe ile ekinde yer alması zorunlu olan bilgi ve belgelerin eksik olması durumunda; söz konusu eksiklikler başvuru süresinin sonuna kadar başvuru sahibi tarafından giderilebilir. Kurum tarafından resmi web sitesinde eksiklikler yayımlanmasına rağmen eksikliklerin başvuru süresi içerisinde tamamlanmaması halinde, başvurunun reddine karar verilir. İdareye yapılan başvurularda ise dilekçe ekindeki belge ve bilgi eksiklikleri tamamlanmaz, başvuru doğrudan reddedilir.

Tatil günleri, başvuru sürelerine dâhildir. Örneğin 10 günlük başvuru süresinin son günü pazartesi günü ise, pazartesi gününden önceki Cumartesi ve Pazar günleri de eklenerek başvuru süresi 12 güne çıkarılamaz. Ancak başvuru süresinin son gününün tatil gününe rastlaması halinde, süre tatil gününü izleyen ilk iş gününün bitimine kadar uzamaktadır. Örneğin 10 günlük başvuru süresinin 10’ncü günü Cumartesi gününe denk gelen başvuru, Pazartesi günü mesai bitimine kadar uzar.

Bakanlar Kurulu Kararları ve yetkili makamlarca verilen idari izinler ise başvuru süresine dâhildir. Örneğin Dini bayramın Pazartesi günü bitmesi, Milli bayramın da Çarşamba günü başlaması ve aradaki Salı gününün idari izin günü sayılması halinde, Salı günü başvuru süresine dâhil edilmelidir.

⁶ Bkz. Türk Borçlar Kanunu’nun 92’nci maddesi

⁷ Bkz. http://www.ihale.gov.tr/sikayet_basvurularina_iliskin_dilekce_ornekleri-99-1.html veya Tebliğ eki dilekçeler

İdareler yaptıkları bildirimlerde, hak kaybına uğraması muhtemel kişilere; hangi makamlara ve hangi süre içerisinde başvurularını gerektiğini bildirmek zorundadırlar.⁸ İdarenin; başvuru yollarını ve de süresini belirtmediği durumlarda, yanlış yapılan başvurunun sorumlusu idarenin kendisi olacaktır. İdare, yapılacak başvurular kapsamında yanlış kurum ve yanlış süre belirlemesi halinde de yine sorumlu olacaktır. Örneğin ihaleyi yapan idare ihaleyi iptal

etmişse; kesinleşen ihale kararlarında, Kuruma veya doğrudan mahkemelere mi başvurulması gerektiğini belirtmelidir.

3. İhalelere Yönelik Başvurularda Özel Hususlar

İhalelere yönelik başvurularda, en sık karşılaşılan veya karşılaşılabilecek muhtemel durumlar ve yapılması gereken hususlar aşağıdaki çizelgelerle özetlenerek sunulmuştur:

1. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
İhale dokümanında; rekabete aykırılık, tek firmaya yönelik husus bulunması, mevzuata aykırı hükümler olması gibi hususlara yapılacak başvurular	<ul style="list-style-type: none"> ➤ EKAP üzerinden ilan yayımını izleyen 10 gün içinde, ➤ İhale dokümanının satın alındığı/e-imzalı indirildiği tarihi izleyen 10 gün içinde, ➤ İhale dokümanına başvuru, ihale tarihinden önceki 3 iş gününe kadar, yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde (<i>Tebliğ'in 10/(1) ve 10(2) maddesi</i>) veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, yapılmalıdır. (<i>Tebliğ'in 10/(3) maddesi</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren, ➤ Kurum başvurusunu yapmayan kişinin; İdarenin Kurum kararı üzerine alacağı ikinci kesinleşen ihale kararı ile Kurum kararının farkında olduğu sürenin başlangıcından itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır. (<i>Tebliğ'in 17.maddesi</i>)

⁸ Anayasa'nın "Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması" başlıklı 40'ncı maddesinde "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." Hükümü bulunmaktadır.

2. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Zeyilnameye yönelik (<i>İhale dokümanının ilana yansımayan hükümlerine yönelik</i>) başvurular	<ul style="list-style-type: none"> ➤ EKAP üzerinden zeyilnamenin bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde ve sadece zeyilname ile ilgili hususlara yönelik yapılabilir. (<i>Tebliğ'in 4/(2)/b maddesi</i>) ➤ Zeyilnameye yönelik başvuru, en son ihale tarihinden önceki 3 iş gününe kadar, yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde (<i>Tebliğ'in 10/(1) ve 10(2) maddesi</i>) veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, (<i>Tebliğ'in 10/(3) maddesi</i>) başvuru yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren, ➤ Kurum başvurusunu yapmayan kişinin; İdarenin Kurum kararı üzerine alacağı ikinci kesinleşen ihale kararı ile Kurum kararının farkında olduğu sürenin başlangıcından itibaren, <p>30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır. (<i>Tebliğ'in 17.maddesi</i>)</p>

3. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
İhaleye teklif verenin ihale dokümanına yönelik başvuru yapması	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İlan ile ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik şikâyet başvuruları, ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabilir. ➤ Ancak üç iş günü öncesine kadar ön yeterlik/ yeterlik başvurusunda bulunulması veya teklif verilmesi halinde; ihale ilanı veya ihale dokümanının içeriğine yönelik şikâyet başvurusunda bulunulamaz. <i>(Tebliğin 3/(6) maddesi)</i> ➤ İlana veya dokümana karşı şikâyet başvurusunda bulunulduktan sonra ihaleye teklif verilmiş olması Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmasını engellemez. <i>(Tebliğin 4/(8) maddesi)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde <i>(Tebliğin 10/(1) ve 10(2) maddesi)</i> veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. <i>(Tebliğin 10/(3) maddesi)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren, ➤ Kuruma başvuru yapmayan kişinin; İdarenin Kurum kararı üzerine alacağı ikinci kesinleşen ihale kararı ile Kurum kararının farkında olduğu sürenin başlangıcından itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır. <i>(Tebliğin 17.maddesi)</i>

4. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
İlansız Pazarlık ihale usulü ihaleye, davet edilmeme ve ihale dokümanı verilmemesi,	İdareye, şikâyet başvurusu yapma hakkı bulunmamaktadır. <i>(Kanun'un 28. maddesi)</i>	Kuruma itirazın şikâyet başvurusu yapılamaz. <i>(Kanun'un 28. maddesi)</i>	Hukuka aykırı ihale işleminin öğrenildiği tarihten itibaren, 30 gün içinde, ihalenin yapıldığı yerde dava açılmalıdır.

5. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
“Belli istekliler arası ihale usulünde”; ön değerlendirme kapsamında değerlendirme dışı bırakılma durumu	İdarenin aday için ön değerlendirme sonucunu bildirdiği ve davet edilmeyeceğinin öğrenildiği tarihten itibaren 10 gün içinde başvuru yapılmalıdır.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11’inci günden itibaren 10 gün içinde veya Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde veya Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP’dan öğrendiği veya ➤ Yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren veya, ➤ İhaleyi yapan idarenin; verdiği kararı bozan Kurum kararına karşı, Tebliğinden itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

6. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
İdari ve Teknik Şartnamenin rekabete aykırılığı olması	<ul style="list-style-type: none"> ➤ EKAP üzerinden ilanın bildirimini izleyen 10 gün içinde, ➤ İhale dokümanı satın alındıktan sonraki 10 gün içinde, ➤ İhale tarihinden önceki 3 iş gününe kadar yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11’inci günden itibaren 10 gün içinde veya, ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde veya, Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, KİK’na başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP’tan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren veya, ➤ İhaleyi yapan idarenin; verdiği kararı bozan Kurum kararına karşı, Tebliğinden itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

7. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İhalede açıklanan yaklaşık maliyetin uygun olmaması veya ➤ İhaledeki ilk oturumda, İdarenin/katılımcıların hukuka aykırı davranması veya ➤ Yaklaşık Maliyetin Sınır değerle kıyaslanması sonucu, bazı yeterli belgelerinin eksik istendiğinin anlaşılması, Durumları 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hukuka aykırılık, ilk oturumda öğrenildiği için, ihale tarihini izleyen 10 gün içinde başvuru yapılmalıdır. ➤ Kesinleşen ihale kararının tebliği beklenilmemelidir. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren veya ➤ İhaleyi yapan idarenin; verdiği kararı bozan Kurum kararına karşı, Tebliğinden itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

8. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
<p>Aşırı düşük teklif sorgulamasının eksik, kusurlu olması</p>	<p>İdarenin sorgulama yazısının bildirimini izleyen günden itibaren 10 gün içinde başvuru yapılmalıdır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, KİK'na başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren veya, ➤ İhaleyi yapan idarenin; verdiği kararı bozan Kurum kararına karşı, Tebliğinden itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

9. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
İhalenin, şikâyet olmaksızın, İdare tarafından yapılan inceleme nedeniyle ve res' en iptal edilmesi (<i>Şikâyet yok</i>)	İhale yapan İdareye başvuru yapılmayabilir.	Kuruma başvuru yapılmaz. (<i>Tebliğin 8(3) maddesi</i>)	İhale iptalinin tebliğini izleyen 30 gün içerisinde İhalenin yapıldığı yerdeki İdare Mahkemesine doğrudan dava açılır.

10. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Şikâyet veya itirazın şikâyet sonucu ihalenin iptal edilmesi	Şikâyet üzerine alınan ihalenin iptal edilmesi işlemine karşı idareye şikâyet başvurusunda bulunulmaz.	Kuruma doğrudan 5 gün içinde itirazın şikâyet başvurusunda bulunulması gerekmektedir. (<i>8., 10., 2/(2) ve 2/(3) maddeleri</i>)	Başvurunun reddedildiğinin EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebliğatin yapıldığı günden itibaren 30 gün içinde, Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

11. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Geçerli teklif kalmaması veya tüm tekliflerin reddedilmesi nedeniyle ihalenin iptal edilmesi	Değerlendirme dışı bırakılma gerekçeleri doğrultusunda, başvuru öncelikle idareye yapılmalıdır.	İdareye yapılan şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya on günlük süre içerisinde idare tarafından bir karar alınmaması hallerinde Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunulması gerekmektedir. (<i>Tebliğin 2/(3) maddesi</i>)	Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebliğatin yapıldığı günden itibaren 30 gün içinde, Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

12. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Geçerli teklif kalmaması veya tüm tekliflerin reddedilmesi nedeniyle ihalenin iptal edilmesi, İsteklinin başvurusu üzerine Kurum tarafından, isteklinin değerlendirmeye alınması, İdarenin ise ihale iptalinden vazgeçmemesi hali	İdareye yeniden başvuru yapılmaz.	Kuruma yeniden başvuru yapılmaz.	İdarenin ihalenin iptali kararını geri almadığının öğrenilmesi durumunda, iptal kararına karşı doğrudan idari yargı mercilerine yapılması gerekir. (Tebliğ'in 2/ (4) maddesi)

13. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Pazarlık (Kanununun 21'inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan) ihalelere yönelik başvuru	Şikâyete yol açan durumların farkına vardığı veya farkına varmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren 5 gün içerisinde başvuru yapılmalıdır. (Tebliğ'in 4.maddesi)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. 	Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren 30 gün içinde, Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

14. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Açık İhale ve Belli İstekliler Arası İhalelerde kesinleşen ihale kararının; kusurlu veya hukuka aykırı olması	Bildirimi izleyen 10 gün içerisinde başvuru yapılmalıdır.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İdare 10 günlük yasal süre içerisinde başvuruya cevap vermezse, 11'inci günden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Yasal 10 günlük süre içinde, başvurunun reddedildiğinin bildiriminden itibaren 10 gün içinde veya ➤ Bildirim, İdarenin 10 günlük yasal süresi dolup, Kuruma başvuru süresinin başladığı ikinci 10 günlük süre içinde yapılırsa, bildirim tarihinden itibaren yine 10 günlük sürede, başvuru yapılmalıdır. 	Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren 30 gün içinde, Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

15. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Doğrudan temin kapsamındaki alımlar, ➤ İstisna kapsamındaki alımlardaki hukuka aykırılıklar 	Bildirimi izleyen günden itibaren, ihale dokümanında belirtilen veya özel düzenlemesine uygun olarak, süresinde başvuru yapılır.	Kuruma başvuru yapılamaz.	İdarenin verdiği cevabi yazı üzerine 30 gün içerisinde ihalenin yapıldığı yer Mahkemeleri nezdinde başvuru yapılmalıdır.

16. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
Şikâyet veya itirazın şikâyet nedeniyle hak kaybına uğrayanlar (Ör. Ekonomik olarak en avantajlı isteklinin, şikâyet nedeniyle, değerlendirme dışı bırakılması)	Değerlendirme dışı bırakılan, ihaleyi yapan İdareye başvuru yapılmaz. (Tebliğ'in 7/(14) maddesi)	Bildirim yapıldığı tarihi izleyen 10 gün içerisinde doğrudan Kuruma itirazın şikâyet başvurusu yapılabilir. (Yönetmelik'in 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrası)	Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren 30 gün içinde, Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde yapılmalıdır.

17. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
KİK kararının hukuka aykırı olması	İhale yapan İdareye başvuru yapılmaz.	Kuruma yeniden başvuru yapılmaz.	Kurum kararının tebliğini izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine doğrudan dava açılır.

18. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
KİK kararının, İdare tarafından eksik uygulanması	İdareye başvuru yapılmaz.	Doğrudan ve 10 günlük süre içerisinde Kuruma başvuru yapılır. <i>(Tebliğin 16/(2) maddesi)</i>	➤ Kuruma başvuru yapan kişinin; başvurunun reddedildiğini EKAP'dan öğrendiği veya yazılı tebligatın yapıldığı günden itibaren, 30 gün içinde Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde dava açılmalıdır. <i>(Tebliğin 17.maddesi)</i>

19. Başvuru Nedeni	İdareye Ne Zaman Başvuru Yapılır?	Kuruma Ne Zaman Başvuru Yapılır?	İdari Yargıya Ne Zaman Başvuru Yapılır?
İhalelerden yasaklamalara karşı başvuru yapılması	İhale yapan İdareye başvuru yapılmaz.	Kuruma başvuru yapılmaz.	Resmi Gazetede yayımlanmasından itibaren 60 gün içerisinde, yasaklamayı yapan Bakanlığa karşı, Ankara İdare Mahkemesi nezdinde dava açılır.

Sonuç ve Öneriler

İhalelere yönelik başvurularda, süre ve başvuru yapılacak makamın bilinmesi önemlidir. Her yıl yüzlerce başvuru, sırf süresi içerisinde ve uygun makama yapılmadığı için reddedilmektedir. Bunda mevzuatı yeterince okumadan başvuru yapan kişiler kadar, kesinleşen ihale kararlarında, başvuru yollarını ve sürelerini belirtmeyen idarelerin ve de ihale mevzuatında karışık düzenlemeler yapan Kurumun da payının olduğunu değerlendirmekteyim. Bu kapsamda düzenleme yapılması konusuna ilişkin bazı önerilerim aşağıda sıralanmıştır:

➤ İhale yapan her idarenin, yapılan şikâyet başvurusuna, süresi içerisinde cevap vermesi zorunlu hale getirilmelidir.⁹ Böylece şikâyetçilerin; “*İdare, başvuruma cevap vermezse, ne yapmalıyım?*” şeklindeki tereddütleri ortadan kaldırılmalıdır.

➤ İkincil mevzuata, yukarıdaki çizelgelere benzer çizelgeler hazırlanarak eklenmeli; kim, ne zaman, kime, hangi sürede ve ne şekilde başvuru yapabileceği ile ilgili bilgiler, özetlenerek gösterilmelidir.

➤ İhalelerde, sıkı ve şekilci tutum yerine, daha esnek ve kamu yararını ön plana alan düzenlemeler yapılmalıdır. Yapılan başvuru süresinde olmasa dahi, mevzuata açıkça aykırıysa veya kamu yararına uygun başvuruların, süre yönünden reddedilmemesi yönünde düzenlemeler yapılmalıdır. Örneğin ilan

ve ihale dokümanında, birbiriyle çelişkili hükümler varsa, bu durum ihale dokümanı kesinleşip, ihale yapıldıktan sonra fark edilse dahi, yapılan başvuru, süre yönünden reddedilmemeli, ihalenin iptal edilmesi sağlanmalıdır.

➤ Başvuruların haklılığı durumunda, başvurularda süre şartı aranmaksızın, başvuru yapan kişinin ödüllendirilmesi sağlanmalıdır. Örneğin başvuru süresinde yapılmamış dahi olsa, başvurunun incelenmesi ve de sonuca bağlanmasında kamu yararı varsa, başvuruyu yapan kişinin Kuruma ödemek zorunda olduğu başvuru bedelinin iade edilmesi sağlanmalıdır.

➤ Yasaklamalarla ilgili bildirim ilgili kişilere yapılmamaktadır. Resmî Gazetenin yayımı ile bildirim yapıldığı farz ve kabul edilmektedir. Çoğu kişi yasaklandığını bilmeden yeniden ihalelere katılabilmekte, bu durum ise katılımcının yeniden yasaklanmasına ve teminatının gelir kaydedilmesine neden olmaktadır. Bunun önüne geçilebilmesi için, Resmî Gazetede yayımlanan yasaklama işleminin, EKAP üzerinden, yasaklanan kişilere tebliğ edilmesi sağlanmalıdır. Böylece yasaklı kişilerin ihaleye katılımı engellenmiş, ihaleyi yapan idarelerin ise iş yükü hafifletilmiş, zaman kaybı önlenmiş olacaktır.

⁹ Tebliğ ekinde yer alan ve Kurum tarafından hazırlanan örnek Kamu İhale Kurumu'na başvuru dilekçesinde; “... İdarece cevap verilmemiş ise bu durum belirtilerek başvurudan itibaren 10 günlük sürenin bitimini izleyen tarihten itibaren süresi içinde Kuruma başvurulmalıdır. “ düzenlemesi bulunmaktadır.